

De coronatunnel is voor veel ondernemingen eindeloos lang en donker. Het kabinetmotto 'nog even volhouden' is na ruim een jaar van veelal verplichte sluiting van bedrijfsactiviteiten nauwelijks nog geloofwaardig. Reserves drogen op en het water staat veel ondernemers aan de lippen. Hoe straks verder? Doorgaan of stoppen? En wat kan de accountant daaraan bijdragen?

TEKST MARC SCHWEPPE BEELD MICHEL TER WOLBEEK

Herstarten na corona

Begin maart: een jaar na de eerste lockdown vanwege de coronapandemie pleit de NBA in een open brief aan politiek, ondernemers en accountants voor herstartleningen aan levensvatbare bedrijven. Ook wil de beroepsorganisatie verruiming van de terugbetalingstermijn van overheidsschulden naar vijf jaar. De NBA doet daarnaast vijf aanbevelingen voor een herstart na corona.

Accountants zien ondernemingen in het mkb alle zeilen bijzetten om de eigen onderneming voort te kunnen zetten. De steunmaatregelen van de regering (zoals NOW, TOZO of TVL) helpen mkb-ondernemers vooral op de korte termijn. Net als betalingsuitstel voor loonheffing en belastingen, betaalpauzes bij banken en eventuele afspraken met verhuurders en leveranciers.

Het verlies aan inkomsten leidt desondanks bij zwaar getroffen ondernemingen tot liquiditeitsproblemen. Buffers, privé spaarpotten, leningen: alles droogt op, met name in zwaar getroffen sectoren als de horeca, evenementen, de reisbranche en de retail. Bij veel ondernemers ontstaan grote problemen als de steunmaatregelen van de overheid aflopen en de aflossingsverplichtingen ingaan. Dat kan betaling van uitgestelde verplichtingen betreffen, zoals

belastingafdracht, maar ook mogelijke terugbetaling van te veel uitgekeerde bedragen aan NOW-steun.

Levensvatbaarheid

In de open brief roept de NBA ondernemers op om zich, samen met hun accountant, voor te bereiden voor een volgende fase: hak op basis van een herstartplan zo spoedig mogelijk de knoop door: heropenen, saneren of stoppen.

Accountants staan ondernemers vaak al jaren met financiële raad en daad terzijde en kunnen en willen ook in de huidige situatie een bijdrage leveren, stelt de beroepsorganisatie. Daarom moeten ze de levensvatbaarheid van ondernemingen 'na corona' bij hun cliënten tot gespreksonderwerp maken. Dat betekent een moeilijk, maar noodzakelijk gesprek over onderwerpen als liquiditeit, financiering, andere buffers, huurkorting of -uitstel, alternatieve bedrijfsvoering of optimalisatie van werkkapitaal.

De NBA reageert met de open brief op een eerdere oproep van MKB-Nederland-voorzitter Jacco Vonhof aan accountants, om een belangrijke rol te spelen bij het in kaart brengen van de liquiditeitspositie van ondernemingen.

Klankbord

Zeker voor het mkb is het van belang dat de accountant nu meer als adviseur optreedt dan

als controleur, stelt MKB-Nederland. “Ondernemers die het zwaar hebben, hebben bij uitstek behoefte aan een klankbord en die rol kan de accountant uitstekend vervullen. Ook als een ondernemer in deze moeilijke situatie bijvoorbeeld zou willen stoppen, kan de accountant daarbij helpen.” Verder is het nu ook van belang dat de accountant zijn eigen kosten zo laag mogelijk houdt, benadrukt de ondernemersorganisatie.

VNO-NCW en MKB-Nederland hebben eind maart samen een *Ondernemersagenda voor herstel en groei* uitgebracht. Ook die publicatie bevat voorstellen om ondernemers in staat te stellen de crisis te overleven, ervan te herstellen en weer te kunnen groeien. “Wij verwachten dat het wel tot 2024 zal duren voordat bedrijven gemiddeld weer op het op niveau van vóór corona zitten”, aldus MKB-Nederland.

‘Het is ondernemers vaak eigen dat ze lang door gaan, optimistisch zijn, niet willen opgeven.’

De NBA maakt dit najaar een herstart met de campagne ‘Nederland rekent op zijn accountants’. Vlak voor de eerste lockdown in maart 2020 startte de NBA met een specifiek op het mkb gerichte campagne, maar schortte die vervolgens op. Met aangepaste uitingen komt de campagne dit jaar terug. Bij communicatiebureau VRHL in Alphen aan den Rijn wordt hard gewerkt aan de invulling.

VIJF AANBEVELINGEN

De open brief van de NBA *Perspectief na corona* bevat vijf aanbevelingen ten behoeve van mkb-bedrijven in zwaar weer:

1. Kabinet: faciliteer herstart levensvatbare bedrijven.
2. Ondernemers: verkrijg financieel overzicht en maak een herstartplan.
3. Ondernemers: neem tijdig maatregelen om erger te voorkomen.
4. Ondernemers: saneer schulden en/of stop op tijd.
5. Accountants: ga in gesprek.

De open brief is ondertekend door NBA-voorzitter Marco van der Vegte en door Leen Paape, voorzitter van de Signaleringsraad van de NBA. De brief is op 5 maart aangeboden aan het kabinet, MKB-Nederland en de eigen achterban. Hij is beschikbaar via nba.nl en Accountant.nl.

“Belangrijk is dat ondernemers weer lucht krijgen, kans om te herstellen en weer te investeren. Met een lege bankrekening en een berg aan schulden lukt dat niet, dus daar moet iets aan gebeuren.”

Herstelpakket

Het Corona Herstelpakket in de *Ondernemersagenda* gaat uit van verlenging van de staatssteun tot eind 2021. Eerste prioriteit om te werken aan herstel is de aanpak van de schuldenberg. Waar de NBA een verruiming van de terugbetaaltermijn naar vijf jaar voorstelt, pleiten VNO-NCW en MKB-NL voor tenminste tien jaar. Ook willen zij dat ondernemers pas over twee jaar hoeven te starten met terugbetalen.

Om private schulden aan te pakken zou een herstelfonds moeten worden opgezet. Ook een fatsoenlijke stopregeling en dito afhandeling van faillissementen zijn van belang, aldus de ondernemersorganisaties.

Afweging maken

Er zit dus de nodige overlap in de plannen van accountants en ondernemersorganisaties richting kabinet. Ondernemers moeten in ieder geval goed kijken hoe ze ervoor staan en hoe ze straks verder kunnen. “En misschien moeten ze de moeilijke beslissing nemen dat het beter is om te stoppen, voordat ze failliet gaan en echt alles kwijt raken waarvoor ze ooit hebben gewerkt”, stelt MKB-Nederland. Bij die afweging kan de accountant een goede rol spelen. “Het is ondernemers vaak eigen dat ze lang door gaan, optimistisch zijn, niet willen opgeven. Probleem met stoppen is ook dat dat voor veel ondernemers nu niet of nauwelijks te betalen is. Schulden moeten dan worden afgerekend en voor medewerkers moet transitievergoeding worden betaald.”

Liever dus een goede regeling die voorkomt dat ondernemers die liever willen stoppen, toch moeten doorgaan en uiteindelijk alsnog failliet gaan. De bal ligt bij het kabinet. Maar eerst moet er licht zijn aan het eind van de tunnel. ←